EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse

(2001/C 37/03)

A. INDLEDNING

1. Kommissionen vedtog i 1994 fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse [1], hvis gyldighed udløb den 31. december 1999. I overensstemmelse med punkt 4.3 heri tog Kommissionen i 1996 rammebestemmelserne op til fornyet overvejelse og konkluderede, at det ikke var nødvendigt at ændre dem inden gyldighedsperiodens udløb. Ved Kommissionens beslutning af 22. december 1999 blev rammebestemmelserne videreført til den 30. juni 2000 [2]. Kommissionen besluttede den 28. juni 2000 at videreføre dem indtil 31. december 2000 [3].

2. Siden rammebestemmelsernes vedtagelse i 1994 er der sket en udvikling i miljøforanstaltningernes karakter, både på initiativ af medlemsstaterne og af Fællesskabet og på verdensplan, ikke mindst efter vedtagelsen af Kyoto-protokollen. Medlemsstaternes foranstaltninger bliver f.eks. stadigt flere inden for energisektoren og antager ofte hidtil sjældent anvendte former, navnlig skattelempelser eller -fritagelser. Der er ligeledes en tendens til udvikling af nye former for driftsstøtte. Det synes derfor nødvendigt at vedtage nye rammebestemmelser, så medlemsstaterne og virksomhederne kender de kriterier, som Kommissionen fremover lægger til grund for sin vurdering af, hvorvidt medlemsstaternes påtænkte støtteforanstaltninger er forenelige med fællesmarkedet.

3. I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 6 skal Kommissionens statsstøttekontrol på miljøområdet tage hensyn til miljøpolitikkens målsætninger, navnlig med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Konkurrencepolitikken og miljøpolitikken står således ikke i modsætning til hinanden, men kravene til miljøbeskyttelse bør integreres i udformningen og iværksættelsen af konkurrencepolitikken, navnlig for at fremme en bæredygtig udvikling [4].

4. En langsigtet hensyntagen til miljømæssige forudsætninger er imidlertid ikke ensbetydende med, at samtlige støtteforanstaltninger kan godkendes. Navnlig bør det tages i betragtning, hvilke virkninger støtteforanstaltningerne har for fremme af en bæredygtig udvikling, og hvorvidt »forureneren betaler-princippet« overholdes strengt. Visse former for støtte indgår så afgjort i denne kategori, navnlig når støtten giver mulighed for at nå til et højt beskyttelsesniveau, uden at det går ud over internaliseringen af omkostninger. Andre former for støtte derimod kan, ud over at have negative virkninger for samhandelen mellem medlemsstaterne og konkurrencen, modarbejde »forureneren betaler-princippet« og bremse igangsætningen af en bæredygtig udvikling. Dette kan f.eks. være tilfældet for visse former for støtte, der udelukkende har til formål at fremme tilpasningen til nye obligatoriske EF-standarder.

5. I disse rammebestemmelser består Kommissionens fremgangsmåde således i at fastslå, i hvilket omfang og på hvilke betingelser statsstøtte kan være nødvendig for at sikre miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling uden at skabe uforholdsmæssige virkninger for konkurrencen og den økonomiske vækst. Dette skal ske under hensyntagen til erfaringerne med anvendelsen af rammebestemmelserne fra 1994 og til ændringerne af miljøpolitikken siden da.

B. DEFINITIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE

6. Begrebet miljøbeskyttelse: Som miljøbeskyttelse vil Kommissionen i forbindelse med disse rammebestemmelser betragte enhver foranstaltning, der tager sigte på at afhjælpe eller forebygge skade på det fysiske miljø eller naturressourcerne eller på at fremme rationel udnyttelse af disse ressourcer.

Kommissionen mener således, at energispareforanstaltninger og foranstaltninger til fremme af vedvarende energi også er at betragte som miljøbeskyttende foranstaltninger. Ved energispareforanstaltninger forstås navnlig foranstaltninger, der sætter virksomhederne i stand til at reducere energiforbruget i produktionsforløbet. Udvikling og fremstilling af maskiner eller transportmidler, hvis drift kræver færre naturressourcer, er ikke omfattet af nærværende rammebestemmelser. Foranstaltninger gennemført i fabrikker eller andre produktionsanlæg for at forbedre sikkerhed og sundhed er vigtige og kan muligvis være berettigede til visse former for støtte, men er ikke omfattet af disse rammebestemmelser.

Begrebet internalisering af omkostningerne: I det følgende forstås ved internalisering af omkostningerne, at virksomhederne skal indregne samtlige omkostninger til miljøbeskyttelse i deres produktionsomkostninger.

Forureneren betaler-princippet: I det følgende forstås ved dette princip, at omkostninger til forureningsbekæmpelse dækkes af dem, der forårsager forureningen.

Forurener: Forureneren er den, der direkte eller indirekte påfører miljøet skade eller skaber vilkår, der fører til beskadigelse af miljøet [5].

---

[1] EFT C 72 af 10.3.1994, s. 3.

[2] EFT C 14 af 19.1.2000, s. 8.

[3] EFT C 184 af 1.7.2000, s. 25.

[4] Kommissionens vilje til at sikre integrationen af miljøhensyn i de andre politikker er ligeledes nævnt i Kommissionens Köln-rapport om integrering af miljøkrav af 26. maj 1999 og i dens rapport til Det Europæiske Råds møde i Helsingfors om integrering af miljøhensyn og bæredygtig udvikling i Fællesskabets sektorpolitikker (SEK(1999) 1941 endelig).

[5] Rådets henstilling af 3. marts 1975 om påligning af omkostninger og de offentlige myndigheders indgriben på miljøområdet (EFT L 194 af 25.7.1975, s. 1).

Sande priser: Et begreb hvorefter der i varernes eller tjenesternes pris er indregnet de eksterne omkostninger i forbindelse med de negative virkninger, som deres fremstilling og markedsføring har for miljøet.

EF-standard: EF's obligatoriske grænseværdier på miljøområdet samt den EF-retlige forpligtelse til at anvende den bedste teknik, som er tilgængelig uden at medføre uforholdsmæssigt store omkostninger (best available techniques, også kaldet BAT) ([6]).

Vedvarende energikilder: Vedvarende, ikke-fossile energikilder: vind, sol, geotermisk varme, bølge- og tidevandsenergi, vandkraftanlæg med en kapacitet på under 10 MW og biomasse, idet der ved biomasse forstås produkter fra land- og skovbrug, vegetabilsk affald fra landbrug, skovbrug og fødevareproduktion, ubehandlet træaffald samt korkaffald ([7]).

Elektricitet fra vedvarende energikilder: Elektricitet produceret på anlæg, hvor der udelukkende benyttes vedvarende energikilder, herunder den andel af elektricitet, der fremstilles på grundlag af vedvarende energikilder i hybridanlæg, hvor der, især som reservekapacitet, benyttes konventionelle energikilder ([8]).

Miljøafgift: »En afgift kan betragtes som værende en miljøafgift, når afgiftsgrundlaget har en klar negativ miljøpåvirkning. En afgift, der har en mindre klar, men dog ubestrideligt positiv miljøpåvirkning, kan dog også betragtes som en miljøafgift. Almindeligvis må medlemsstaten bevise afgiftens betydning for miljøet« ([9]).

7. Anvendelsesområde: Disse rammebestemmelser gælder for støtte ([10]) til miljøbeskyttelse inden for alle sektorer, der reguleres af EF-traktaten, herunder sektorer omfattet af EF's sektorspecifikke statsstøtteregler (forarbejdning af stål ([11]), skibsbygnings-, motorkøretøjs- og kunstfiberindustrien, transportsektoren, fiskeri), med undtagelse af det område, der er omfattet af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ([12]). Nærværende rammebestemmelser finder anvendelse på fiskeri- og akvakultursektoren, uden at det berører anvendelsen af bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999. om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet ([13]), og retningslinjerne for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren ([14]). Statsstøtte til forskning og udvikling på miljøområdet er underkastet EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling ([15]). Kommissionen finder heller ikke, at støtte til uddannelsesforanstaltninger på miljøområdet er af en sådan art, at den skal behandles særskilt. Kommissionen vil derfor undersøge sådanne støtteforanstaltninger på grundlag af bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte ([16]).

I henhold til artikel 3 i Kommissionens beslutning nr. 2496/96/EKSF af 18. december 1996 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien ([17]), vil støtte til miljøbeskyttelse inden for jern- og stålindustrien fortsat blive undersøgt i lyset af Fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse som offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* C 72 af 10. marts 1994 indtil EKSF-traktatens udløb.

Nærværende rammebestemmelser finder ikke anvendelse på strandede omkostninger, som vil blive behandlet i et særskilt dokument ([18]). Kommissionen erindrer om, at støttebeløb, der ikke overstiger 100 000 EUR til den enkelte virksomhed over en periode på tre år, ikke er omfattet af artikel 87 ifølge Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på *de minimis*-støtte ([19]). Denne forordning gælder imidlertid ikke sektorerne landbrug, fiskeri og transport samt de sektorer, der er omfattet af EKSF-traktaten.

([6]) Begrebet »bedste tilgængelige teknik« (BAT) blev indført i EF-lovgivningen ved Rådets direktiv 76/464/EØF af 4. maj 1976 om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø (EFT L 129 af 18.5.1976, s. 23) og begrebet blev efter en lettere omformulering medtaget i Rådets direktiv 84/360/EØF af 28. juni 1984 om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg (EFT L 188 af 16.7.1984, s. 20). I Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (EFT L 257 af 10.10.1996, s. 26) (det såkaldte IPPC-direktiv (integrated pollution prevention and control)) blev begrebet yderligere udbygget og knæsat. IPPC-direktivets anvendelsesområde omfatter industrianlæg, som kan forårsage stærk forurening. Direktivet finder siden november 1999 anvendelse på nye anlæg og på betydelige ændringer af bestående anlæg. Bestående anlæg skal opfylde IPPC-direktivets forskrifter inden oktober 2007. Indtil da gælder de to ovennævnte direktivers BAT-bestemmelser. Generelt fastlægges de konkrete standarder, det vil sige grænseværdier for emission eller forbrug under anvendelse af de bedste tilgængelige teknikker, ikke af Fællesskabet, men af de nationale myndigheder.

([7]) Denne definition svarer til den, der er indeholdt i Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af elektricitet fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet (EFT C 311 E af 31.10.2000, s. 320). Når dette direktiv er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, vil Kommissionen anvende den definition, der indgår i den endeligt vedtagne tekst.

([8]) Samme bemærkninger som i fodnote 7.

([9]) Miljøafgifter i det indre marked, KOM(97) 9 endelig.

([10]) Nærværende rammebestemmelser har ikke til formål at drøfte begrebet statsstøtte. Indholdet af dette begreb følger af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, samt Domstolens og Førsteinstansrettens retspraksis.

([11]) Inden for de grænser, der er fastlagt i tredje afsnit i nærværende punkt.

([12]) EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

([13]) EFT L 337 af 30.12.1999, s. 10.

([14]) EFT C 100 af 23.7.1997, s. 12. Kommissionen erindrer om, at nærværende rammebestemmelser kun finder anvendelse på støtte til miljøbeskyttelse, uden at det berører anvendelsen af andre fællesskabsbestemmelser på statsstøtteområdet inden for rammerne af de kumuleringsregler, der er omhandlet i punkt 74 i disse rammebestemmelser.

([15]) EFT C 45 af 17.2.1996, s. 5.

([16]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20.

([17]) EFT L 338 af 28.12.1996, s. 42.

([18]) Ved strandede omkostninger forstås de omkostninger, som virksomhederne må bære som følge af indgåede forpligtelser, som de ikke mere kan opfylde på grund af liberaliseringen af den pågældende sektor.

([19]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30.

C. **POLITIKKEN FOR STATSSTØTTEKONTROL OG MILJØPOLITIKKEN**

8. I 70'erne og 80'erne tog EF's miljøpolitik hovedsagelig sigte på at korrigere opståede problemer. Der blev især lagt vægt på at opstille standarder for de vigtigste miljøpolitiske aspekter.

9. EF's femte miljøprogram: »Mod en bæredygtig udvikling«, vedtaget i 1993 ([20]), markerer til en vis grad et brud med denne indstilling. I programmet understreges behovet for, at miljøhensyn fremover integreres i en langsigtet strategi for at sikre en bæredygtig udvikling. Formålet er, at den europæiske økonomiske udvikling på længere sigt skal forliges med det nødvendige miljøhensyn. Som det udtrykkeligt fremgår af EF-traktatens artikel 6 som ændret ved Amsterdam-traktaten, skal EF's indsats ikke længere være begrænset til at reagere på opståede miljøproblemer, idet miljøbeskyttelseskravene skal integreres allerede i udformningen og i gennemførelsen af EF's politikker og aktioner, og de samfundsøkonomiske beslutningstagere tilskyndes til at deltage aktivt.

10. I traktatens artikel 174 fastsættes det desuden, at EF's politik skal bygge på »forureneren betaler-princippet«. Omkostningerne ved miljøbeskyttelse skal internaliseres af virksomhederne på samme måde som andre produktionsomkostninger. Som led i denne politik må Kommissionen støtte sig til forskellige instrumenter: regulering, især fastsættelse af standarder, men også frivillige aftaler eller økonomiske instrumenter.

11. Kommissionen udarbejdede i 1996 en statusrapport vedrørende EF's femte miljøprogram. Det fastslås heri, at den overordnede strategi og målene i det femte handlingsprogram fortsat har gyldighed. Der er ingen tvivl om, at hensynet til miljø og bæredygtig udvikling nu i højere grad integreres i de øvrige fællesskabspolitikker. Men der mangler et egentligt holdningsskift hos alle implicerede parter: politiske beslutningstagere, virksomheder og borgere. Det er vigtigt at få knæsat princippet om fælles ansvar for miljøet og øge den enkelte borgers forståelse for, hvad der står på spil.

12. I 1999 vedtog Kommissionen endvidere en global vurdering af det femte handlingsprogram. Det konstateres i rapporten, at selv om det femte program har gjort det muligt at skabe større bevidsthed hos de implicerede parter, borgerne og beslutningstagerne i andre sektorer om nødvendigheden af aktivt at forfølge miljømålsætningerne, har resultaterne med hensyn til at vende de økonomiske tendenser og miljøskadelig adfærd globalt set været utilstrækkelige.

13. I vurderingen nævnes det også, at det er »stadig mere tydeligt, at miljøskader har omkostninger for samfundet som helhed, og sammenfaldende hermed at en miljøindsats kan give fordele i form af økonomisk vækst, beskæftigelse og konkurrencedygtighed«, og at »et kritisk punkt stadig er effektiv anvendelse af »forureneren betaler-princippet« og fuldstændig internalisering af miljøomkostninger på forurenerens regnskab« ([21]).

14. Kommissionens politik for kontrol med statsstøtte til miljøbeskyttelse skal således opfylde følgende to krav:

a) dels sikre, at markederne fungerer på konkurrencevilkår sideløbende med, at det indre marked søges virkeliggjort, og konkurrencen mellem virksomhederne øges

b) dels sikre, at miljøhensynet indgår i udformningen og iværksættelsen af konkurrencepolitikken, navnlig for at fremme en bæredygtig udvikling. I den sammenhæng mener Kommissionen, at internalisering af miljøomkostningerne udgør en prioriteret målsætning. Det kan opnås ved hjælp af diverse midler, såsom anvendelse af instrumenter baseret på markedslovene eller forskrifter som de mest effektive midler til at nå ovennævnte mål.

15. Internaliseringen af miljøomkostninger bidrager til sande priser, idet økonomiske beslutningstagere allokerer deres finansielle ressourcer ud fra priserne på de varer og tjenesteydelser, de ønsker at erhverve. I statusrapporten vedrørende EF's femte miljøprogram understreges det, at princippet om sande priser ikke er opfyldt, da priserne ikke afspejler de økologiske omkostninger. Dette gør det igen vanskeligere at bevidstgøre borgerne om, hvad der står på spil, og favoriserer rovdrift på naturressourcerne.

16. Sande priser på alle trin i den økonomiske proces er den bedste måde at bevidstgøre samtlige implicerede parter om omkostningerne ved miljøbeskyttelse. Ud over at have mulige negative virkninger for samhandelen og konkurrencen gør statsstøtte det generelt vanskeligere at nå målet om sande priser, idet visse virksomheder derved bliver i stand til på kunstig måde at reducere deres omkostninger og ikke over for forbrugerne afsløre omkostningerne ved miljøbeskyttelse. Visse støtteforanstaltninger kan således på sigt modarbejde målsætningerne om bæredygtig udvikling.

17. De rammebestemmelser for statsstøtte, som Kommissionen vedtog i 1994, skal ses som led i denne EF-politik. »Forureneren betaler-princippet« og kravet om, at virksomhederne skal internalisere omkostningerne ved miljøbeskyttelse, taler umiddelbart imod tildeling af støtte til virksomhederne.

18. Rammebestemmelserne åbner dog mulighed for støtte i følgende to tilfælde:

a) under visse specifikke omstændigheder er det endnu ikke muligt at internalisere omkostningerne fuldt ud, hvorfor støtte kan tilskynde virksomhederne til at tilpasse sig standarderne og dermed udgøre »en midlertidig næstbedste løsning«

([20]) EFT C 138 af 17.5.1993, s. 1.

([21]) Europas miljø: Hvilken kurs skal der sættes for fremtiden? Global vurdering af Det Europæiske Fællesskabs program for politik og handling i forbindelse med miljøet og bæredygtig udvikling, »Mod en bæredygtig udvikling«, KOM(1999) 543 endelig.

b) støtten kan også virke som incitament, så virksomhederne tilskyndes til at gå videre end de gældende standarder eller til at foretage yderligere investeringer for at gøre deres anlæg mindre forurenende.

19. I rammebestemmelserne for støtte til miljøbeskyttelse fra 1994 vurderede Kommissionen, at det i visse tilfælde endnu ikke var muligt fuldt ud at internalisere miljøomkostningerne, og at det kunne være nødvendigt midlertidigt at yde støtte. Siden 1994 er der imidlertid indtruffet følgende ændringer:

a) Siden vedtagelsen af EF's femte miljøprogram, som allerede er baseret på »forureneren betaler-princippet« og på internalisering af miljøomkostningerne, har virksomhederne haft syv år til at tilpasse sig den gradvise indførelse af princippet.

b) Kommissionens ovennævnte statusrapport fra 1996 vedrørende femte miljøprogram samt rapporten fra den globale vurdering i 1999 understreger på ny behovet for at internalisere miljøomkostninger og anvende markedsinstrumenter, hvis der skal opnås væsentlige miljøforbedringer.

c) Anvendelse af markedsinstrumenter og sande priser anbefales ligeledes i Kyoto-protokollen om klimaændringer.

20. Kommissionen mener derfor, at tildeling af støtte ikke længere skal opveje den manglende internalisering af omkostninger. Hvis de nødvendige miljøhensyn skal tages i betragtning på længere sigt, er sande priser og internalisering af omkostninger til miljøbeskyttelse en forudsætning. Kommissionen mener derfor, at det ikke længere er berettiget at yde støtte til investeringer, der udelukkende har til formål at bringe virksomheden i overensstemmelse med eksisterende eller nye tekniske EF-standarder. Kommissionen mener imidlertid, at det for at tage højde for de særlige vanskeligheder, der gør sig gældende for små og mellemstore virksomheder (SMV), er hensigtsmæssigt at åbne mulighed for at yde sådanne virksomheder støtte for at bringe dem i overensstemmelse med nye EF-standarder over en periode på tre år fra standardens vedtagelse. Støtte kan derimod vise sig hensigtsmæssig, når den tjener som incitament til at nå et højere beskyttelsesniveau end påkrævet ifølge EF-standarderne. Dette er tilfældet, når en medlemsstat beslutter at vedtage nationale standarder, som er strengere end EF-standarderne, for således at yde miljøet en bedre beskyttelse. Det vil ligeledes være tilfældet, når en virksomhed investerer i miljøbeskyttelse på et niveau, der ligger over de strengeste, eksisterende EF-standarder, eller hvis der ikke er fastsat EF-standarder på området.

21. Det har derimod ikke kunnet påvises, at støtten har en sådan tilskyndende virkning, når det blot drejer sig om at overholde eksisterende eller nye tekniske EF-standarder. Disse standarder er almindelige retsregler, som virksomhederne skal overholde, og det er ikke nødvendigt at yde støtte for at tilskynde virksomhederne til at overholde loven ([22]).

Specifikke forhold i forbindelse med energisektoren og afgiftslempelser

22. Siden vedtagelsen af rammebestemmelserne i 1994 er der inden for energisektoren sket en række vigtige udviklinger, som der bør tages hensyn til.

23. Nogle medlemsstater har vedtaget, er i færd med at vedtage eller agter måske at vedtage afgifter til fordel for miljøbeskyttelsen. I nogle tilfælde indrømmes visse kategorier af virksomheder energiafgiftsfritagelser eller -lempelser for ikke at stille dem vanskeligt i konkurrencemæssig henseende. Kommissionen finder, at sådanne foranstaltninger kan udgøre statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87. De negative sider ved støtten kan dog opvejes af de positive virkninger af afgiftens indførelse. Hvis sådanne undtagelser er nødvendige for at sikre vedtagelse eller fastholdelse af afgifter, der gælder samtlige produkter, er Kommissionen derfor af den opfattelse, at de kan accepteres på visse betingelser og for en begrænset periode. Denne periode kan vare op til ti år, når alle betingelser er opfyldt. Efter denne periode på ti år opretholder medlemsstaterne muligheden for på ny at anmelde de pågældende foranstaltninger til Kommissionen, som så eventuelt vil tage samme udgangspunkt i sin undersøgelse af foranstaltningen, dog under hensyntagen til de positive resultater, der måtte være opnået med hensyn til miljøforbedringen.

24. De seneste år har medlemsstaterne også i stadigt større omfang truffet foranstaltninger til fremme af vedvarende energi og kombineret el- og varmeproduktion, og EF tilskynder hertil på grund af de betydelige miljømæssige fordele. Kommissionen mener derfor, at når foranstaltninger til fremme af vedvarende energi og kombineret kraft- og varmeproduktion udgør statsstøtte, kan de accepteres på visse betingelser. Det bør især sikres, at sådan støtte ikke strider imod traktatens øvrige bestemmelser eller afledt ret.

D. MILJØSTØTTENS FORHOLDSMÆSSIGE OMFANG

25. De oplysninger, der blev indsamlet i forbindelse med Ottende Oversigt over Statsstøtte i Den Europæiske Union ([23]), viser, at miljøstøtte mellem 1996 og 1998 gennemsnitligt kun udgjorde 1,85 % af den samlede støtte til fremstillings- og servicesektorerne.

26. I tidsrummet 1994-1999 blev langt den største del af miljøstøtten tildelt i form af tilskud. De øvrige støtteformer, såsom lån med rentegodtgørelse, statsgarantier osv., er forholdsvis sjældne.

27. Med hensyn til den sektormæssige fordeling af støtte kan der i løbet af den seneste periode, 1998-1999, konstateres en udvikling i energiforanstaltninger, såvel støtte til energibesparelser som støtte til fremme af nye energiformer eller vedvarende energi, navnlig i form af fritagelse fra miljøafgifter.

([22]) Bortset fra SMV, jf. punkt 20 i nærværende rammebestemmelser.

([23]) KOM(2000) 205 endelig.

E. GENERELLE BETINGELSER FOR GODKENDELSE AF MILJØSTØTTE

E.1. Investeringsstøtte

E.1.1. *Overgangsinvesteringsstøtte til SMV for at bringe dem i overensstemmelse med nye EF-standarder*

28. I løbet af en periode på tre år at regne fra vedtagelsen af nye obligatoriske EF-standarder kan der godkendes investeringsstøtte til SMV, når denne har til formål at opfylde disse nye standarder, på indtil højst 15 % brutto af de støtteberettigede omkostninger.

E.1.2. *Generelle betingelser for godkendelse af støtte til investeringer med henblik på anvendelse af strengere standarder end EF-standarderne*

29. Støtte til investeringer med henblik på virksomhedernes anvendelse af strengere standarder end gældende EF-standarder, kan godkendes for indtil 30 % brutto af de støtteberettigede omkostninger som fastlagt i punkt 37. Samme betingelser gælder ligeledes, når virksomhederne foretager investeringer på områder, hvor der ikke findes obligatoriske EF-standarder, samt når virksomhederne skal foretage investeringer for at bringe sig i overensstemmelse med nationale standarder, der er strengere end gældende EF-standarder.

E.1.3. *Investeringer på energiområdet*

30. Investeringer i energibesparelser som omhandlet i punkt 6 sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse. Sådanne investeringer spiller en afgørende rolle for på økonomisk vis at nå Fællesskabets miljømål ([24]). Disse investeringer kan således få investeringsstøtte i form af basissatsen på 40 % af de støtteberettigede omkostninger.

31. Investeringer til fremme af kombineret el- og varmeproduktion kan ligeledes være omfattet af nærværende rammebestemmelser, hvis det påvises, at foranstaltningerne gavner miljøet, enten fordi omdannelsesgraden ([25]) er særlig høj, eller fordi foranstaltningerne gør det muligt at reducere energiforbruget, eller fordi produktionsforløbet øver mindre skade på miljøet. Kommissionen vil i denne henseende især tage i betragtning hvilken primærenergiform, der anvendes i produktionsprocessen. Det bør også tages i betragtning, at større brug af energi fra kombineret el- og varmeproduktion udgør et af Fællesskabets prioriterede miljømål ([26]). Disse investeringer kan således få investeringsstøtte i form af basissatsen på 40 % af de støtteberettigede omkostninger.

32. Investeringer til fremme af vedvarende energi sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse på områder, hvor der ikke er fastsat obligatoriske standarder. Det skal også tages i betragtning, at foranstaltninger til fremme af disse energikilder udgør prioriterede områder inden for EF's miljøpolitik ([27]). Det drejer sig om et af de langsigtede aktionsområder, hvortil der bør tilskyndes mest. Ved investeringer til fremme af disse energikilder vil basissatsen være 40 % af de støtteberettigede omkostninger.

Kommissionen mener, at også anlæg til vedvarende energi, som gør det muligt at gøre et helt samfund selvforsynende, f.eks. en ø eller en bymæssig bebyggelse, bør begunstiges. Sådanne investeringer vil derfor kunne tildeles en bonus på 10 procentpoint i forhold til basissatsen på 40 % af de støtteberettigede omkostninger.

Kommissionen mener, at når der kan påvises en absolut nødvendighed, kan medlemsstaterne yde investeringsstøtte til fremme af vedvarende energi med op til samtlige de støtteberettigede omkostninger. Disse anlæg kan ikke nyde godt af nogen anden form for støtte.

E.1.4. *Bonusordning for virksomheder i regioner berettiget til regionalstøtte*

33. I regioner, der er støtteberettigede i henhold til nationale regionalstøtteordninger, kan der ydes støtte til virksomhederne for at sikre den regionale udvikling. For at tilskynde sådanne virksomheder til at foretage yderligere miljøinvesteringer bør de i givet fald kunne opnå et forhøjet tilskud, der tager højde for den foretagne miljøinvestering i overensstemmelse med punkt 29 ([28]).

34. I regioner, der er berettigede til regionalstøtte, fastsættes den maksimale miljøstøttesats for de støtteberettigede omkostninger som fastlagt i punkt 37, som følger:

I støtteberettigede regioner vil den maksimale støttesats være den højeste af følgende to muligheder:

a) enten basisstøttesatsen for støtte til miljøinvesteringer, dvs. 30 % brutto (almindelig ordning), eller 40 % brutto (ved investeringer til fremme af energibesparelser, investeringer til fremme af vedvarende energi eller investeringer til fremme af kombineret el- og varmeproduktion), eller 50% brutto (ved investeringer til fremme af vedvarende energi, som gør det muligt at forsyne et helt samfund), forhøjet med 5 procentpoint brutto i regioner henhørende under artikel 87, stk. 3, litra c), og med 10 procentpoint brutto i regioner henhørende under artikel 87, stk. 3, litra a) ([29]) eller

([24]) Handlingsplan for større energieffektivitet i Det Europæiske Fællesskab, KOM(2000) 247 endelig.

([25]) Ved omdannelsesgrad forstås forholdet mellem den mængde primærenergi, der medgår til fremstillingen af sekundærenergi, og mængden af faktisk produceret sekundærenergi. Den kan beregnes som følger: produceret elenergi + produceret varmeenergi/forbrugt energi.

([26]) Rådets resolution af 18. december 1997 om en fællesskabsstrategi til fremme af kombineret kraftvarmeproduktion, EFT C 4 af 8.1.1998, s. 1.

([27]) Rådets resolution af 8. juni 1998 om vedvarende energikilder (EFT C 198 af 24.6.1998, s. 1).

([28]) Sådan bonusstøtte finder ikke anvendelse, når medlemsstaten yder investeringsstøtte i henhold til tredje afsnit i punkt 32 (støtte på indtil 100 % af de støtteberettigede omkostninger).

([29]) Investeringer i støttede regioner kan tildeles investeringsstøtte, hvis betingelserne i Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (C 74 af 10.3.1998, s. 9) er opfyldt.

b) regionalstøttesatsen forhøjet med 10 procentpoint.

E.1.5. ***Bonusordning for SMV***

35. For små og mellemstore virksomheder, der foretager investeringer som omhandlet under punkt 29-32, kan der godkendes en forhøjelse af støtten på yderligere 10 procentpoint brutto ([30]). Den definition på SMV, der gælder for nærværende rammebestemmelser, er den definition, der er indeholdt i gældende fællesskabsforskrifter ([31]).

Ovennævnte bonussatser for støtteberettigede regioner og for SMV kan kumuleres, men den maksimale miljøstøttesats kan under ingen omstændigheder overstige 100 % brutto af de støtteberettigede omkostninger. SMV kan ikke nyde godt af en dobbelt bonus, både på grundlag af regionalstøttebestemmelserne og på grundlag af miljøbeskyttelsesbestemmelserne ([32]).

E.1.6. ***Investeringer, der kan komme i betragtning***

36. De pågældende investeringer er investeringer i grundarealer, der er strengt nødvendige for at opfylde miljømål, eller i bygninger, anlæg og udstyr, der har til formål at reducere eller helt fjerne forurening og gener eller at tilpasse produktionsmetoder for at beskytte miljøet.

Udgifter til teknologioverførsel i form af erhvervelse af licenser eller patenteret eller ikke-patenteret teknisk viden kan ligeledes komme i betragtning. Sådanne immaterielle aktiver skal dog opfylde følgende betingelser:

a) der skal være tale om afskrivningsberettigede aktiver

b) de skal være erhvervet på markedsbetingelser fra virksomheder, hvorover erhververen ikke har nogen direkte eller indirekte kontrol

c) de skal indgå i virksomhedens aktiver, forblive og udnyttes i det støttemodtagende foretagende i mindst fem år regnet fra støttens ydelse, medmindre disse immaterielle aktiver udgør klart forældede teknikker. I tilfælde af videresalg i løbet af disse fem år skal salgsprovenuet fratrækkes de støtteberettigede omkostninger, og der kan i givet fald blive tale om en delvis eller fuldstændig tilbagebetaling af støttebeløbet.

([30]) Sådan bonusstøtte finder ikke anvendelse, når medlemsstaten yder investeringsstøtte i henhold til tredje afsnit i punkt 32 (støtte på indtil 100 % af de støtteberettigede omkostninger).

([31]) Kommissionens henstilling af 3. april 1996 vedrørende definitionen af små og mellemstore virksomheder (EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4).

([32]) Investeringer foretaget af SMV kan få tildelt investeringsstøtte i henhold til bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33).

E.1.7. ***Støtteberettigede omkostninger***

37. Det er kun de ekstra omkostninger til de yderligere investeringer, der er nødvendige for at nå de opstillede miljømål, som er støtteberettigede.

Det indebærer følgende:

Når det er vanskeligt at udskille investeringsomkostningerne til miljøbeskyttelse fra de samlede omkostninger, vil Kommissionen tage objektive og gennemsigtige beregningsmetoder i betragtning, f.eks. omkostningerne ved en investering, som er teknisk sammenlignelig, men ikke giver samme miljøbeskyttelse.

I alle tilfælde bør de støtteberettigede omkostninger beregnes netto i forhold til de fordele, der følger af en eventuel kapacitetsforhøjelse, omkostningsbesparelser i løbet af de første fem år af investeringens levetid og supplerende biprodukter i løbet af de samme fem år ([33]).

For så vidt angår vedvarende energi svarer de støtteberettigede investeringsomkostninger generelt til de meromkostninger, som virksomheden må bære i forhold til et anlæg til fremstilling af traditionel energi med samme kapacitet i henseende til effektiv enegiproduktion.

I forbindelse med SMV's tilpasning til nye EF-standarder omfatter de støtteberettigede omkostninger de yderligere investeringsomkostninger, som er nødvendige for at nå til det niveau af miljøbeskyttelse, der kræves efter de nye EF-standarder.

I forbindelse med tilpasning til nationale standarder, der vedtages i fravær af EF-standarder, omfatter de støtteberettigede omkostninger de yderligere investeringsomkostninger, som er nødvendige for at nå til det niveau af miljøbeskyttelse, der kræves efter de nationale standarder.

I forbindelse med tilpasning til strengere nationale standarder end EF-standarderne, eller i forbindelse med frivillig anvendelse af strengere standarder end EF-standarderne, omfatter de støtteberettigede omkostninger de yderligere investeringsomkostninger, som er nødvendige for at nå til et højere niveau af miljøbeskyttelse end det, der kræves efter EF-standarderne. Omkostninger i tilknytning til investeringer for at nå det ved EF-standarderne fastsatte niveau er ikke støtteberettigede.

Når der ikke er fastsat standarder, kan der ydes støtte til de investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå et miljøbeskyttelsesniveau, der ligger over det niveau, den eller de pågældende virksomheder ville kunne opfylde uden nogen form for miljøstøtte.

([33]) Hvis investeringer udelukkende vedrører miljøbeskyttelse og ikke medfører andre økonomiske fordele, vil der ikke blive anvendt nogen yderligere reduktion i beregningen af de støtteberettigede omkostninger.

E.1.8. ***Rensning af forurenede industrigrunde***

38. Arbejde, som virksomheder lader udføre for at udbedre miljøskader ved at rense forurenede industrigrunde, kan være omfattet af disse rammebestemmelser ([34]). Dette gælder skader på jordkvalitet samt på overflade- og grundvandskvalitet ([35]).

Kendes den ansvarlige for forureningen, skal denne finansiere rensningen i overensstemmelse med ansvarsprincippet og uden statsstøtte. Begrebet ansvarlig person defineres efter gældende ret i den enkelte medlemsstat, uden at dette foregriber vedtagelse af EF-regler på området.

Er det ikke muligt at udpege den ansvarlige for forureningen eller at drage vedkommende til ansvar, vil den person, der er ansvarlig for arbejdets udførelse, kunne modtage støtte til arbejdet ([36]).

Støttebeløbet til rensning af den forurenede grund kan nå op på 100 % af de støtteberettigede omkostninger forhøjet med 15 % af arbejdsbeløbet. De støtteberettigede omkostninger er lig med omkostningerne ved arbejdet fratrukket grundens værdistigning.

Det samlede støttebeløb kan under ingen omstændigheder overstige virksomhedens faktiske omkostninger.

E.1.9. ***Flytning af virksomheder***

39. Kommissionen mener, at flytning af virksomheder generelt ikke kan anses som miljøbeskyttelse, hvorfor det ikke berettiger til støtte på grundlag af disse rammebestemmelser.

Støtte kan imidlertid være berettiget, når en virksomhed, der er etableret i byområde eller i et område, der er udpeget som Natura 2000, på lovlig vis udøver en stærkt forurenende aktivitet, og på grund af beliggenheden flytter sit anlæg til et mere hensigtsmæssigt område.

Følgende kriterier skal i så fald alle være opfyldt:

a) flytningen skal være begrundet i miljøhensyn og foranlediget af en administrativ eller retslig afgørelse om flyttepåbud

b) virksomheden skal overholde de strengeste miljøkrav, der gælder i det nye etableringsområde.

En virksomhed, der opfylder ovennævnte betingelser, kan modtage investeringsstøtte i henhold til bestemmelserne i punkt 29. Bestemmelserne i punkt 35 om tildeling af bonus til SMV finder ligeledes anvendelse.

Ved fastsættelsen af de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med flytning af virksomheder tager Kommissionen hensyn til dels indtægten fra salg eller udlejning af de fraflyttede anlæg og grunde samt erstatning i tilfælde af ekspropriation, dels de omkostninger, der er forbundet med køb af grund og opførelse eller køb af nye anlæg med en kapacitet svarende til den fraflyttede kapacitet. Andre gevinster i tilknytning til anlæggenes overflytning, navnlig opnåede gevinster gennem anvendelse af en bedre teknologi som følge af flytningen samt regnskabsmæssige gevinster som følge af anlæggets værdistigning, kan i givet fald også tages i betragtning. Investeringerne i forbindelse med en eventuel kapacitetsforhøjelse kan ikke medtages i beregningen af de støtteberettigede omkostninger, der kan give anledning til miljøstøtte.

Hvis den administrative eller retslige afgørelse om flyttepåbud indebærer utidig opsigelse af en lejekontrakt for en grund eller bygninger, kan eventuelle erstatningsbeløb, som virksomheden skal betale for opsigelsen, medtages i beregningen af de støtteberettigede omkostninger.

E.1.10. ***Fælles bestemmelser***

40. Der kan ikke ydes støtte til investeringer, der sigter på at anvende strengere standarder end EF-standarderne, eller hvis der ikke findes EF-standarderne, hvis anvendelsen af disse strengere standarder blot bringer virksomheden i overensstemmelse med EF-standarder, der allerede er vedtaget, men endnu ikke er trådt i kraft. En virksomhed kan kun modtage støtte til at bringe sig i overensstemmelse med nationale standarder, der er strengere end EF-standarderne, eller i fravær af EF-standarder, hvis virksomheden rettidigt har bragt sig i overensstemmelse med de pågældende nationale standarder. Investeringer foretaget efter den i standarderne fastsatte frist kan ikke komme i betragtning ([37]).

E.2. **Støtte til SMV til konsulentbistand i miljøspørgsmål**

41. Sådan konsulentbistand er vigtig for små og mellemstore virksomheder i deres indsats for at forbedre miljøbeskyttelsen. Kommissionen mener derfor, at der kan ydes støtte hertil efter bestemmelserne i forordning (EF) nr. 70/2001 ([38]).

([34]) Kommissionen erindrer om, at rensningsarbejder forestået af de offentlige myndigheder i sig selv ikke er omfattet af traktatens artikel 87. Der kan dog opstå problemer i forhold til statsstøttereglerne, hvis grundene efter rensning sælges til virksomheder til en pris under deres markedsværdi.

([35]) I forbindelse med rensning af en forurenet grund, tages samtlige virksomhedens udgifter til rensning af grunden i betragtning som berettigede investeringer, uanset om disse udgifter regnskabsmæssigt kan indgå i status.

([36]) Fastlæggelsen af begrebet ansvarlig person for udførelsen af arbejdet foregriber ikke fastlæggelsen af begrebet ansvarlig for forureningen.

([37]) Bestemmelserne i dette punkt berører ikke bestemmelserne i punkt 28 vedrørende støtte til SMV.

([38]) Citeret i fodnote 32.

E.3. **Driftsstøtte**

E.3.1. ***Regler for driftsstøtte til håndtering af affald og til fremme af energibesparelser***

42. Følgende bestemmelser finder anvendelse på to former for driftsstøtte:

a) støtte til håndtering af affald, når forvaltningen sker i overensstemmelse med den ordnede prioritering af principperne for håndtering af affald ([39])

b) støtte på energibesparelsesområdet.

43. Når sådan støtte viser sig absolut nødvendig, skal den være begrænset til lige netop at kompensere for meromkostningerne i forhold til markedspriserne for de pågældende produkter og tjenesteydelser ([40]). Støtten skal endvidere være midlertidig og i princippet degressiv, så den tilskynder til, at princippet om sande priser gennemføres inden for en rimelig frist.

44. Kommissionen mener, at virksomhederne normalt selv må bære omkostningerne til behandling af industriaffald i overensstemmelse med »forureneren betaler-princippet«. Driftsstøtte kan dog vise sig nødvendig, når der vedtages nationale standarder, der er strengere end gældende EF-standarder, eller når der vedtages nationale standarder i fravær af EF-standarder, og disse nationale standarder medfører midlertidigt tab af international konkurrenceevne for virksomhederne.

Virksomheder, der modtager driftsstøtte til behandling af affald, industrielt eller andet, bør finansiere den pågældende ydelse i forhold til den mængde affald, de skaber og/eller deres behandlingsomkostninger.

45. For samtlige disse former for driftsstøtte gælder det, at degressiv støtte højst kan ydes i fem år. Støtteintensiteten kan være indtil 100 % af meromkostningerne det første år, men skal derefter lineært nedsættes til en nulsats ved udgangen af det femte år.

46. For ikke-degressiv støtte er varigheden begrænset til fem år, og intensiteten kan højst udgøre 50 % af meromkostningerne.

([39]) Prioritering opstillet i Fællesskabets strategi for affaldshåndtering, KOM(96) 399 endelig. Kommissionen erindrer i denne meddelelse om, at affaldshåndtering er en prioritet for Fællesskabet, navnlig for at mindske miljørisici. Genanvendelse af affald skal forstås i en tredobbelt betydning, nemlig genbrug, genvinding og energiudnyttelse. Affaldsproduktion, der ikke kan undgås, bør genanvendes og bortskaffes forsvarligt.

([40]) Begrebet produktionsomkostninger skal forstås netto, uden støtte, men med en normal fortjeneste.

E.3.2. ***Bestemmelser for al driftsstøtte i form af afgiftslempelser eller -fritagelser***

47. Når medlemsstaterne indfører afgifter på visse aktiviteter af miljøbeskyttelseshensyn, kan de finde det nødvendigt at indrømme visse virksomheder midlertidige undtagelser, navnlig når der ikke er sket en harmonisering på europæisk plan, eller når visse virksomheder risikerer midlertidigt at miste international konkurrenceevne. Den slags undtagelser udgør generelt driftsstøtte efter EF-traktatens artikel 87. Ved vurderingen af sådanne foranstaltninger skal det undersøges, om afgiften er indført ved en EF-beslutning eller ved en selvstændig beslutning truffet af medlemsstaten.

48. Hvis afgiften er indført ved medlemsstatens egen beslutning, kan de pågældende virksomheder finde det meget vanskeligt hurtigt at tilpasse sig de nye afgiftsbyrder. Under disse omstændigheder kan det være berettiget at indrømme visse virksomheder en midlertidig undtagelse, så de får mulighed for at tilpasse sig til den nye afgiftssituation.

49. Hvis afgiften er indført i henhold til et EF-direktiv, kan der tænkes følgende to tilfælde:

a) medlemsstaten anvender for visse produkter en højere afgiftssats end den ved EF-direktivet foreskrevne mindstesats og indrømmer visse virksomheder en undtagelse, så de betaler efter en lavere afgiftssats, der dog stadig er lig med eller højere end direktivets mindstesats. Kommissionen mener, at det under disse omstændigheder kan være berettiget at indrømme en midlertidig undtagelse, så virksomhederne kan tilpasse sig et højere afgiftsniveau og anspores til mere miljøvenlige foranstaltninger

b) medlemsstaten anvender for visse produkter en afgiftssats svarende til den i direktivet foreskrevne mindstesats, og indrømmer visse virksomheder en undtagelse, så de betaler efter en lavere sats end mindstesatsen. Hvis en sådan undtagelse ikke er tilladt ifølge det pågældende EF-direktiv, udgør den en støtte, der ikke er forenelig med EF-traktatens artikel 87. Hvis en sådan undtagelse derimod er tilladt ifølge direktivet, kan Kommissionen betragte den som forenelig med artikel 87, hvis den er nødvendig og af et rimeligt omfang i forhold til de tilsigtede EF-mål. Kommissionen vil være særligt opmærksom på, at en sådan undtagelse i tid begrænses til det strengt nødvendige.

50. Generelt skal de pågældende afgiftsforanstaltninger yde et væsentligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Det skal sikres, at undtagelserne eller fritagelserne ikke er af en sådan art, at de skader opfyldelsen af de generelle mål.

51. Sådanne undtagelser kan sandsynligvis udgøre former for driftsstøtte, som kan godkendes på følgende vilkår:

1. Når en medlemsstat af miljøhensyn indfører en ny afgift i en erhvervssektor eller for produkter, hvor der ikke er sket en afgiftsharmonisering på fællesskabsplan, eller når den afgift, som medlemsstaten påtænker at indføre, er højere end den afgift, der er fastsat ved EF-standarden, er det Kommissionens opfattelse, at beslutninger om fritagelse med en varighed på ti år uden degressivitet kan være berettigede i to tilfælde:

a) Når sådanne fritagelser er betinget af, at der mellem den pågældende medlemsstat og modtagervirksomhederne indgås aftaler, hvorefter virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder forpligter sig til at nå miljøbeskyttelsesmål i løbet af fritagelsesperioden, eller når virksomhederne forpligter sig til at indgå frivillige aftaler med samme målsætning. Aftalerne eller forpligtelserne kan især gælde nedbringelse af energiforbrug, nedbringelse af emissionsniveau eller andre miljøvenlige foranstaltninger. Den enkelte medlemsstat forhandler om aftalernes indhold, som vil blive vurderet af Kommissionen i forbindelse med anmeldelsen af påtænkte støtteforanstaltninger. Medlemsstaten skal tilrettelægge en grundig opfølgning på virksomhedernes eller virksomhedssammenslutningernes efterlevelse af deres forpligtelser. Aftaler, der indgås mellem medlemsstaten og de pågældende virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, skal indeholde en sanktionsklausul i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelserne.

Disse bestemmelser gælder også, når en medlemsstat lader en afgiftslempelse være betinget af et krav med samme virkning som ovennævnte aftaler eller forpligtelser.

b) Sådanne fritagelser kan ikke være betinget af indgåelse af en aftale mellem medlemsstaten og modtagervirksomhederne, hvis følgende alternative betingelser er opfyldt:

— når lempelsen vedrører en EF-afgift, skal det af virksomhederne faktisk betalte beløb efter fradrag stadig være højere end EF-minimumsbeløbet, så niveauet tilskynder virksomhederne til at arbejde for en forbedring af miljøbeskyttelsen

— når lempelsen vedrører en national afgift, og der ikke findes en EF-afgift på området, skal modtagervirksomhederne ikke desto mindre betale en betydelig del af den nationale afgift.

2. Bestemmelserne under punkt 51.1 kan finde anvendelse på eksisterende afgifter, hvis følgende to betingelser begge er opfyldt:

a) den pågældende afgift skal have en mærkbar positiv virkning på miljøbeskyttelsen

b) undtagelserne til fordel for modtagervirksomhederne skal være fastlagt ved vedtagelsen af afgiften, eller skal være blevet nødvendige på grund af en betydelig ændring af de økonomiske vilkår, som stiller virksomhederne i en særlig vanskelig situation i konkurrencemæssig henseende. I sidstnævnte tilfælde kan afgiftsbeløbet ikke nedsættes mere end, hvad der svarer til den omkostningsforhøjelse, som er forårsaget af de ændrede økonomiske vilkår. Når denne omkostningsforhøjelse forsvinder, skal afgiftslempelsen ligeledes ophøre.

3. Medlemsstaterne kan ligeledes fremme udviklingen af metoder til fremstilling af elektricitet, der er baseret på traditionel energi som f.eks. gas, og som gør det muligt at nå til en energiudnyttelse, som er langt højere end den energiudnyttelse, der opnås med traditionelle fremstillingsprocesser. I så tilfælde og i betragtning af sådanne teknikkers interesse for miljøbeskyttelsen, og for så vidt som den anvendte primærenergi betydeligt reducerer de negative miljøvirkninger, mener Kommissionen, at fuldstændig fritagelse for afgifterne kan være berettiget for en periode på fem år, når der ikke er tale om degressiv støtte. Dispensationer for ti år kan godkendes på de betingelser, der er anført under punkt 51.1 og 51.2.

52. Når en eksisterende afgift forhøjes meget, og medlemsstaten mener, at undtagelser er nødvendige for visse virksomheder, finder de betingelser, der er anført under punkt 51.1 for nye afgifter tilsvarende anvendelse.

53. Når afgiftslempelserne vedrører en afgift, som er omfattet af en afgiftsharmonisering på fællesskabsplan, og hvis den nationale afgift er lavere end eller lig med EF-mindstesatsen, er det Kommissionens opfattelse, at langvarige fritagelser ikke er berettigede. I så tilfælde bør eventuelle fritagelser opfylde de betingelser, der er fastlagt i punkt 45 og 46, og en undtagelse fra EF-mindstesatserne kræver under alle omstændigheder en udtrykkelig godkendelse.

For samtlige afgiftslempelser gælder det, at medlemsstaten bibeholder muligheden for at yde driftsstøtte på de vilkår, der er omhandlet i punkt 45 og 46.

E.3.3. *Betingelser for driftsstøtte til vedvarende energi*

54. Driftsstøtte til fremstilling af vedvarende energi udgør normalt miljøstøtte, der er omfattet af disse rammebestemmelser.

55. Med hensyn til disse former for støtte mener Kommissionen, at der kan indføres særbestemmelser i betragtning af, hvor svært det i nogle tilfælde er for disse energikilder at konkurrere effektivt med traditionelle energikilder. Det bør ligeledes tages i betragtning, at det, navnlig af miljøhensyn, er EF's politik at sikre udviklingen af disse energikilder. Der kan især være behov for støtte, når den pågældende energi ikke kan fremstilles ved hjælp af kendt teknik til en rimelig enhedspris i forhold til enhedsprisen for traditionelle energiformer.

56. I så tilfælde kan det være berettiget at yde driftsstøtte til dækning af forskellen mellem omkostningerne til fremstilling af energi fra vedvarende energikilder og markedsprisen for denne energi. Støtten kan antage forskellige former alt efter, hvilken energi det drejer sig om, og hvilke støttekriterier, medlemsstaterne har fastlagt. Kommissionen vil endvidere i sin vurdering tage de pågældende energiformers konkurrencemæssige stilling i betragtning.

57. Medlemsstaterne kan yde støtte til vedvarende energi på følgende måder:

E.3.3.1. *Valgmulighed 1*

58. På området vedvarende energi er investeringsomkostningerne pr. produceret enhed særligt høje; de udgør sædvanligvis en afgørende andel af virksomhedernes omkostninger og bevirker, at virksomhederne bliver ude af stand til at tilbyde konkurrencedygtige priser på de markeder, hvor de sælger deres energi.

59. For i højere grad at tage hensyn til denne hindring for markedsadgangen, der gør sig gældende for vedvarende energi, kan medlemsstaterne yde støtte, som kompenserer for forskellen mellem produktionsomkostningerne i forbindelse med vedvarende energi og markedsprisen på den pågældende energi. Eventuel driftsstøtte kan kun ydes til afskrivning af anlæggene. Der vil ikke kunne ydes støtte til den yderligere energi, der måtte blive fremstillet i det pågældende anlæg. Støtten kan imidlertid ligeledes omfatte en rimelig kapitalforrentning, når medlemsstaterne kan påvise, at dette er nødvendigt, navnlig på grund af visse vedvarende energiers beskedne konkurrenceevne.

Driftsstøttebeløbet bør ligeledes fastsættes under hensyntagen til eventuel investeringsstøtte udbetalt til den pågældende virksomhed i forbindelse med opførelsen af anlægget.

De støtteordninger, der anmeldes til Kommissionen, skal indeholde en detaljeret redegørelse for medlemsstatens nærmere kriterier for tildeling af støtte, navnlig beregningsmetoden for støttebeløbet. Når sådanne ordninger godkendes af Kommissionen, skal den pågældende medlemsstat derefter anvende disse kriterier og beregningsmetoder ved tildelingen af støtte til virksomhederne.

60. I modsætning til de fleste andre vedvarende energikilder kræver biomasse forholdsvis mindre investeringer, men indebærer høje driftsomkostninger. Kommissionen vil derfor kunne godtage driftsstøtte, der kan overstige investeringerne, når medlemsstaterne kan påvise, at virksomhedernes samlede omkostninger efter afskrivning af anlæg fortsat overstiger markedsprisen for energien.

E.3.3.2. *Valgmulighed 2*

61. Medlemsstaterne kan tildele støtte til vedvarende energi ved at bruge markedsmekanismer, såsom grønne certifikater eller udbudssystemer. Disse systemer sætter samtlige producenter af vedvarende energi i stand til indirekte at få en efterspørgselsgaranti for den energi, de producerer, til en højere pris end markedsprisen for konventionel energi. Prisen for grønne certifikater fastsættes ikke på forhånd, men afhænger af forholdet mellem udbud og efterspørgsel.

62. Når disse systemer udgør statsstøtte, kan de godkendes af Kommissionen, når medlemsstaterne kan påvise, at støtten er afgørende for at sikre de pågældende vedvarende energiformers levedygtighed, at støtten ikke globalt medfører en overkompensering til fordel for vedvarende energi, og at den ikke afholder producenterne af den pågældende energiform fra at øge deres konkurrenceevne. For at efterprøve om disse kriterier er opfyldt, agter Kommissionen at tillade sådanne støttesystemer for en periode på ti år. Ved udgangen af denne periode på ti år skal der gøres status for at vurdere, om det er nødvendigt at videreføre støtteforanstaltningen.

E.3.3.3. *Valgmulighed 3*

63. Medlemsstaterne kan yde driftsstøtte til nye anlæg til fremstilling af vedvarende energi beregnet på grundlag af de eksterne omkostninger, der undgås. De eksterne omkostninger, der undgås, er de miljøomkostninger, som samfundet ville skulle bære, hvis den samme mængde energi blev produceret på et produktionsanlæg, der fungerer med konventionel energi. Omkostningerne beregnes på grundlag af forskellen mellem dels de eksterne omkostninger, som forårsages, men ikke betales af producenterne af vedvarende energi, dels de eksterne omkostninger, som forårsages, men ikke betales af producenterne af ikke-vedvarende energi. Medlemsstaten skal ved beregningen anvende en internationalt anerkendt beregningsmetode, og denne skal meddeles Kommissionen. Medlemsstaten skal navnlig forelægge en begrundet og kvantificeret komparativ omkostningsanalyse med en evaluering af de eksterne omkostninger, der forårsages af konkurrerende energiproducenter, så det kan påvises, at støtte faktisk udgør en kompensering af de ikke dækkede eksterne omkostninger.

Under alle omstændigheder kan det støttebeløb, der således tildeles en producent af vedvarende energi, ikke overstige 0,05 EUR pr. kWh.

I øvrigt skal det til producenterne ydede støttebeløb, der overstiger det støttebeløb, som valgmulighed 1 ville føre til, geninvesteres af virksomhederne inden for sektoren for vedvarende energi. Kommissionen vil tage dette støttebeløb i betragtning, hvis den pågældende aktivitet i øvrigt modtager statsstøtte.

64. For at skabe sammenhæng mellem valgmulighed 3 og de generelle konkurrenceregler skal Kommissionen være sikker på, at støtten ikke fører til konkurrencefordrejninger, der strider mod den fælles interesse. Med andre ord skal Kommissionen være sikker på, at støtten medfører en faktisk global udvikling af vedvarende energi på bekostning af konventionel energi, og ikke blot en simpel overførsel af markedsandele mellem vedvarende energiformer. Følgende betingelser skal derfor være opfyldt:

a) støtte, der tildeles under denne valgmulighed, skal indgå i et system, som behandler samtlige virksomheder inden for sektoren for vedvarende energi på lige fod

b) støttetildelingen under systemet skal ske uden forskelsbehandling af de virksomheder, der producerer samme vedvarende energi

c) systemet skal underkastes Kommissionens gennemgang hvert femte år.

E.3.3.4. *Valgmulighed 4*

65. Medlemsstaterne opretholder muligheden for at tildele driftsstøtte i overensstemmelse med de generelle bestemmelser for driftsstøtte, jf. punkt 45 og 46.

E.3.4. ***Betingelser for driftsstøtte til kombineret el- og varmeproduktion***

66. Det er Kommissionens opfattelse, at driftsstøtte kan til kombineret el- og varmeproduktion kan være berettiget, når betingelserne i punkt 31 er opfyldt. Sådan støtte kan tildeles virksomheder, som forestår offentlig varme- og elforsyning, når produktionsomkostningerne for denne elektricitet eller varme er højere end markedsprisen. Under sådanne omstændigheder kan der tildeles driftsstøtte på de betingelser, der er fastlagt i punkt 58 til 65. Støttens nødvendighed vurderes under hensyntagen til de omkostninger og indtægter, der fremkommer ved produktionen og salget af varmen og elektriciteten.

67. Der kan tildeles driftsstøtte på de samme vilkår til fremme af den industrielle anvendelse af kombineret el- og varmeproduktion, når det faktisk påvises, at produktionsomkostningerne for en energienhed ved brug af denne teknik er højere en markedsprisen for en traditionel energienhed. Produktionsomkostningerne kan omfatte normal forrentning af anlægget, men eventuelle gevinster for virksomheden i form af varmeproduktion skal fradrages produktionsomkostningerne.

F. POLITIKKER, FORANSTALTNINGER OG INSTRUMENTER FOR NEDBRINGELSEN AF DRIVHUSGASSER

68. I henhold til Kyoto-protokollen, som medlemsstaterne og EF har undertegnet, forpligter de undertegnende parter sig til i tidsrummet 2008 til 2012 at begrænse eller nedbringe deres drivhusgasser. Målet er for hele EF's vedkommende at nedbringe emissionerne af disse gasser med 8 % i forhold til niveauet i 1990.

69. Henholdsvis medlemsstaterne og EF kan som parter i protokollen nå disse mål for nedbringelse af drivhusgasserne dels gennem fælles, samordnede politikker og foranstaltninger på EF-plan ([41]), herunder økonomiske instrumenter, dels gennem de instrumenter, der indførtes ved selve Kyoto-protokollen, nemlig international emissionshandel, fælles gennemførelse og mekanismen for bæredygtig udvikling.

70. I fravær af EF-forskrifter på området, og uden at dette i øvrigt berører Kommissionens beføjelser til at foreslå sådanne forskrifter, er det op til den enkelte medlemsstat at fastlægge den politik, de foranstaltninger og de instrumenter, som den ønsker at anvende for at bringe sig i overensstemmelse med de mål, som Kyoto-protokollen foreskriver.

71. Det er Kommissionens opfattelse, at de nærmere bestemmelser, som medlemsstaterne vedtager for at opfylde protokollens målsætninger, vil kunne udgøre statsstøtte, men at det endnu er for tidligt at fastlægge betingelserne for godkendelse af sådan eventuel støtte.

G. GRUNDLAGET FOR EN UNDTAGELSE FOR SAMTLIGE FORANSTALTNINGER, DER UNDERSØGES AF KOMMISSIONEN

72. Inden for de grænser og på de betingelser, der er fastsat i disse rammebestemmelser, vil Kommissionen godkende miljøstøtte i overensstemmelse med bestemmelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), der giver mulighed for »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse«.

73. Støtte til fremme af virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, der først og fremmest er rettet mod miljøet og ofte vil have gunstige virkninger ud over den eller de berørte medlemsstaters grænser, kan godkendes i henhold til undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b). Støtten skal imidlertid være nødvendig for projektets gennemførelse, projektet skal være specifikt og veldefineret, kvalitativt vigtigt, et eksempel til efterfølgelse og et klart identificerbart bidrag til fremme af fælleseuropæiske interesser. Når denne undtagelse anvendes, kan Kommissionen godkende støtte til højere satser end de lofter, der gælder for støtte godkendt i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c).

H. KUMULERING AF STØTTE FRA FORSKELLIGE KILDER

74. De støttelofter, der er fastsat i nærværende rammebestemmelser, finder anvendelse, hvad enten den pågældende støtte er fuldstændigt finansieret ved hjælp af statslige midler eller helt eller delvis ved hjælp af EF-midler. Støtte, der godkendes i henhold til nærværende rammebestemmelser, kan ikke kumuleres med anden statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1, og heller ikke med andre former for EF-finansiering, hvis en sådan kumulering fører til en støtteintensitet, der overstiger den i nærværende rammebestemmelser fastsatte støtteintensitet.

([41]) For en mere detaljeret redegørelse for de fælles, samordnede politikker og foranstaltninger henvises til »Forberedelser til gennemførelse af Kyoto-protokollen«, KOM(1999) 230 endelig.

I tilfælde af statsstøtte, der har forskelligt formål, men vedrører de samme støtteberettigede omkostninger, finder det mest gunstige støtteloft anvendelse.

I. FORANSTALTNINGER EFTER EF-TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 1

75. Kommissionen vil på grundlag af traktatens artikel 88, stk. 1, foreslå medlemsstaterne følgende foranstaltninger med hensyn til deres eksisterende støtteordninger.

76. For at give Kommissionen mulighed for at undersøge tildeling af betydelige støttebeløb inden for rammerne af allerede godkendte ordninger og støttens forenelighed med fællesmarkedet, vil Kommissionen som en foranstaltning efter traktatens artikel 88, stk. 1, foreslå medlemsstaterne, at enhver enkeltforanstaltning vedrørende investeringsstøtte, der tænkes tildelt efter en godkendt ordning, skal forhåndsanmeldes, når de støtteberettigede omkostninger overstiger 25 mio. EUR, og støtten overstiger en bruttosubventionsækvivalent på 5 mio. EUR. Anmeldelsen bør indeholde de i bilaget nævnte oplysninger.

77. Ligeledes som en foranstaltning efter artikel 88, stk. 1, vil Kommissionen foreslå medlemsstaterne, at deres eksisterende støtteordninger på miljøområdet bringes i overensstemmelse med nærværende rammebestemmelser inden den 1. januar 2002.

78. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til senest en måned efter modtagelsen af forslaget til de i punkt 76 og 75 omhandlede foranstaltninger at meddele deres samtykke til overholdelse af disse bestemmelser. Modtager Kommissionen intet svar, vil den gå ud fra, at den pågældende medlemsstat modsætter sig forslaget.

79. Kommissionen erindrer om, at med undtagelse af støtteordninger, der falder ind under »bagatelreglen« ifølge bestemmelserne i forordning (EF) nr. 69/2001 ([42]), berører disse rammebestemmelser ikke medlemsstaternes forpligtelse i henhold til EF-traktatens artikel 88, stk. 3, til at anmelde alle støtteordninger, alle ændringer af støtteordninger og alle enkeltforanstaltninger til fordel for virksomheder uden for de godkendte støtteordninger.

80. Kommissionen agter at gøre godkendelse af enhver fremtidig ordning betinget af overholdelse af disse rammebestemmelser.

J. RAMMEBESTEMMELSERNES ANVENDELSESPERIODE

81. Disse rammebestemmelser finder anvendelse fra dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Anvendelsesperioden udløber den 31. december 2007. Kommissionen kan efter høring af medlemsstaterne ændre rammebestemmelserne inden den 31. december 2007, hvis der foreligger vigtige konkurrence- eller miljøpolitiske grunde hertil, eller under hensyntagen til andre fællesskabspolitikker eller internationale forpligtelser.

82. Fra tidspunktet for offentliggørelsen i EFT anvender Kommissionen disse rammebestemmelser på alle anmeldte påtænkte støtteforanstaltninger, hvorom den skal træffe afgørelse, uanset om de påtænkte foranstaltninger måtte være anmeldt inden offentliggørelsen.

For ikke-anmeldt støtte anvender Kommissionen:

a) disse rammebestemmelser, hvis støtten er tildelt efter deres offentliggørelse i EFT

b) de gældende rammebestemmelser på tidspunktet for tildelingen af støtte i alle andre tilfælde.

K. INTEGRATION AF MILJØPOLITIKKEN I DE ØVRIGE RAMMEBESTEMMELSER FOR STATSSTØTTE

83. Det er ved traktatens artikel 6 fastsat, at »miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktioner som nævnt i artikel 3, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling«. Når Kommissionen vedtager eller ændrer andre EF-rammebestemmelser for statsstøtte, vil den undersøge, hvorledes der i højere grad kan tages højde for disse krav. Kommissionen vil i denne henseende undersøge, om det er hensigtsmæssigt at anmode medlemsstaterne om ved anmeldelse af alle større påtænkte støtteforanstaltninger, uanset sektor, at forelægge en konsekvensanalyse af miljøpåvirkningerne.

([42]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30.

BILAG

YDERLIGERE OPLYSNINGER, DER SÆDVANLIGVIS SKAL TILVEJEBRINGES, NÅR STATSSTØTTE TIL MILJØBESKYTTELSE ANMELDES I OVERENSSTEMMELSE MED TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 3

(Støtteordninger, støttetildelinger under en godkendt ordning og *ad hoc*-støtte)

Følgende oplysninger vedlægges det generelle spørgeskema indeholdt i del A, bilag II, til Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne af 2. august 1995 vedrørende anmeldelser og standardiserede årsrapporter.

1. Formål

   Detaljeret beskrivelse af foranstaltningens formål og den form for miljøbeskyttelse, den skal fremme.

2. Beskrivelse af foranstaltningen

   Detaljeret beskrivelse af foranstaltningen og modtagerne

   Beskrivelse af de samlede investeringsomkostninger og de støtteberettigede omkostninger.

   Hvis den pågældende foranstaltning allerede før har været anvendt, beskrives de miljømæssige resultater, der blev opnået.

   Hvis foranstaltningen er ny, beskrives de forventede miljømæssige resultater og tidsrummet for opnåelsen.

   For støtte, der tildeles med henblik på anvendelse af strengere standarder end de gældende, angives den gældende standard, og det beskrives, hvordan den pågældende foranstaltning muliggør et væsentligt højere niveau af miljøbeskyttelse.

   For støtte, der tildeles, når der ikke findes nogen obligatoriske standarder, gives en detaljeret beskrivelse af, hvordan de støtteberettigede omkostninger er fastsat.